

A jövő reményégei – a valóban fenntartható települések támogatása

Dr. Bányai Orsolya, egyetemi adjunktus

Debreceni Egyetem Állam-és Jogtudományi Kar, e-mail: banyai.orsolya@law.unideb.hu

Kulcsszavak: települési környezetvédelem, fenntartható fejlődés, ökológiai fenntarthatóság, környezetjog

Az ENSZ fenntartható fejlődési céljai közül a 11. célkitűzés a fenntartható, befogadó, biztonságos és alkalmazkodó városok és emberi települések létrehozása. Míg jelenleg az emberiség fele, addig 2050-re becslések szerint a világ lakosságának kétharmada, mintegy 6 és fél milliárd ember fog városokban lakni. Annak ellenére, hogy a városok a Föld felületének viszonylag csekély részét foglalják el, a környezetre gyakorolt káros hatásuk óriási: az ENSZ adatai szerint az energiafelhasználás 60-80%-áért, míg a szén-dioxid kibocsátás 75%-áért felelősek. A kapcsolódó környezetvédelmi szakirodalomban többen rögzítették már, hogy annak érdekében, hogy az emberi társadalom környezetre gyakorolt hatása, ökológiai lábnyoma visszatérjen az eltartóképesség korlátai mögé, az energiafelhasználás abszolút csökkentésére van szükség. Tekintve, hogy az energiafelhasználás döntő része a városokban koncentrálódik, a városok energiafelhasználását és ezzel együtt ökológiai lábnyomát radikálisan csökkenteni kellene. Ugyanakkor láthatjuk, hogy a „fenntartható és biztonságos város” kifejezés az ENSZ értelmezésében egy olyan településre utal, amely az ott lakók számára lehetővé teszi a biztonságos és megfizethető lakáshoz jutást, a nyomornegyedek színvonalának javítását, továbbá a közösségi közlekedés fejlesztését és zöld felületek kialakítását. Vagyis az, ahogyan napjainkban a fenntartható város kifejezést használják – nemzetközi és helyi szinten egyaránt –, nem tükrözi a radikális változás szükségességét, így korántsem alkalmas arra, hogy a jelenlegi társadalom és gazdaság ökológiai fenntarthatatlanságát kezelje. Ennek többek között egyfajta strukturális beágyazottság az oka: a társadalom különböző szintű vezetői és általában a tagjai egyaránt bemerevedtek, nem tudnak alkalmazkodni a változó környezethez. Az ezzel járó tehetetlenség helyett érdemes alternatív megoldásokat keresni. Olyan valóban fenntartható közösségeket (városokat, falvakat) megfigyelni és támogatni, amelyek a tapasztalatok alapján jól adaptálódnak az állandóan változó környezethez. Jogi szabályozási eszközökkel érdemes effajta közösségek létrehozását és fenntartását támogatni ahelyett, hogy a meglévő és alapjaiban hibás, omladozó rendszereket próbálják meg tovább „fejlesztetni” a fenntarthatóság nevében.